

„Egy szomorúra sem emlékszem”

A mákos bejgli illata

A régi karácsonyok hangulatára emlékezett Erzsike néni, aki Budaörsön született, több mint hetven évvel ezelőtt.

– Az adventi időszak kezdetétől reggel 6 órakor roráté misére siettek a budaörsiek, lámpásokkal mindenfelől a hajnali szürkületben. Mindig tömve volt a templom.

Karácsonykor mindenki tiszta szívvel menjen a misére – így tanították a kedves nővérek és ilyen szellemben nevelkedtünk otthon is. Lelki gyakorlatokkal készültünk a gyónásra, szentáldozásra. Karácsony előtt a kedves nővérek és a nekik segítő asszonyok nagy ruháskosárral járták a falut és élelmiszert gyűjtöttek a szegényebb családoknak.

A leányiskolában karácsonyi színdarabokat adtak elő a Mária lányok. Sok budaörsi segített ősszel az erdésznek facsemetéket ültetni. Karácsonyra kis fenyőfát kaptak. A plafonig érő fa nem volt szokásban. A legtöbb háznál már túl voltak ilyenkor a disznóvágáson. A háziasszonyok takarítottak, sütöttek, főztek. Nálunk a diót, a mákot mindig édesapám darálta. Az alma hámozása az én feladatom volt. Jó vastagon hámoztam, és a héját mindjárt meg is ettem, mert úgy tudtam, hogy abban van a vitamin. A diós, mákos bejgli, a kuglóf édes illata azóta is hozzátartozik a karácsony előtti készülődés hangulatához. A karácsonyfát a szülők a „parádés” szobában állították fel nagy titokban. A fiam még legénykorában sem kíváncsiskodott, hadd legyen meglepetés, ne múljon el a varázsa.

Régen minden háznál készítettek kis betlehemet fából, vagy papundekluból kis jászolt. Emlékszem, hogy levelet írtam a Jézuskának. Amikor aztán kinyílt az ajtó, hát az maga volt a csoda. Égtek a gyertyák, fenyőillat járta be a szobát. Először imádkoztunk, énekeltünk, majd várakozással közeledtünk a karácsonyfához. A gyerekek általában azt

kapták, ami szükséges és hasznos volt számukra, ruhát, sapkát, sálat. De volt a fácska alatt dió, alma, medvecukor, csoki is, mikor több, mikor kevesebb. A jómódú családoknál a kislányok hajas babát, a fiúk hintalovat kaptak. De gyönyörű rongybabákat is készítettek ügyes kezű keresztmamák, nagynénik, ahol nem költöttek bolti ajándékokra. Labdát, dominót is találtak a kicsik a karácsonyfa alatt. A mai gyerekek talán már nem is ismerik a malomjátékot, amit babbal és kukoricával szoktunk játszani.

De a gyerekek is készítették szüleiknek meglepetést, kis hímzést, rajtot. Bármit kaptunk, annak őszintén tudtunk örülni, megelégedéssel fogadtuk. Azoknál a családoknál, ahol szerényebb ajándék került a fa alá, így vigasztalta a kicsiket a mamájuk: – Mi messze lakunk és már nem maradt a Jézuskának ajándéka, de jövőre majd nálunk kezdi osztani.

Aki már volt elsőáldozó, az elmehetett szüleivel az éjféli misére. Ezt az eseményt már alig vártuk.

Milyen csodálatos hangulata volt ezeknek a csillagfényes éjszakáknak! Tapostuk a friss havat. A templomban az oltár két oldalán két sudár karácsonyfa tündökölt. A háború után rendszeresen a Baranyai család ajándékozta azokat a templomnak.

Hamarosan felhangzott a sok jól ismert karácsonyi ének, Jézus Krisztus születésének öröme.

Karácsony első napjának délutánján áldásra mentek a felnőttek. Másnap kezdődött a vendéggjárás. Jöttek a rokonok és mi is mentünk, a felnőttek beszélgettek, a gyerekek gondtalanul játszottak. Sok karácsonyt megéltem már, de egy szomorúra sem emlékszem.